

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра програмної інженерії та інформаційних технологій управління
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної комісії _____
(назва комісії)

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 20 _____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 12 Інформаційні технології
(шифр і назва)

спеціальність 126 Інформаційні системи та технології
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання денна
(денна / заочна)

Харків – 2017 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни
ІННОВАЦІЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО
(назва дисципліни)

Розробники:

доцент, к.е.н.,
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

_____
(підпис)

Вовк М.А.
(ініціали та прізвище)

_____
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

_____
(назва кафедри)

Протокол від « 31 » _____ 2017 року № 1

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис голови НМК (для дисциплін загальної підготовки та дисциплін професійної підготовки за спеціальністю) або завідувача випускової кафедри (для дисциплін професійної підготовки зі спеціалізації, якщо РПНД розроблена не випусковою кафедрою)

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студента системи знань з економіки і організації інноваційного підприємництва та його управління.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності організації та управління інноваційним підприємництвом.

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни полягають у вивченні теоретичних засад інноваційного підприємництва, формуванні навичок підвищення ефективності господарювання підприємства за рахунок інновацій.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: зміст інноваційного підприємництва; умови і фактори розвитку інноваційного підприємництва; яким основним вимогам відповідає мале інноваційне підприємництво; в чому полягає інноваційна спрямованість малого бізнесу; сутність понять "інвестиція", "інвестиційний клімат інноваційного підприємництва"; особливості фінансування інноваційного підприємництва; методи оцінки ефективності інноваційного підприємництва; сутність інфраструктури інноваційного підприємництва: її основні компоненти, організаційні форми, види, напрямки спеціалізації, об'єктів і суб'єктів; найважливіших суб'єктів інфраструктури інноваційного підприємництва та їх основні функції; моделі поведінки економічних агентів ринку; способи стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури; сутність, значення і принципи організації інноваційного партнерства; основні форми інноваційного партнерства; сутність, передумови та умови розвитку інтрапренерства; теоретичні основи латерального маркетингу; механізм виявлення незадовільного попиту на нові товари, послуги; сутність концепції обґрунтування споживчої цінності інтелектуального продукту; механізмами розробки нового продукту; сучасні методи управління ризиками; етапи процесу управління ризиками; основні методи оцінки ризику; механізми мінімізації ризику; сутність кластерної моделі в інноваційному підприємстві.

вміти: визначати особливості інноваційного підприємництва; визначити роль малого інноваційного підприємництва; розпізнавати чинники, що визначають інвестиційний клімат інноваційного підприємництва; розрізняти моделі інноваційного підприємництва обґрунтувати вибір джерела фінансування інноваційної діяльності; визначати роль інвестицій в аналізі та оцінці інновацій; визначати умови використання венчурного бізнесу в інноваційному підприємстві; визначати ефективність інвестицій у інноваційних проектах; використовувати кількісні та якісні методи для управління бізнес-процесами; готувати аналітичні матеріали для управління бізнес-процесами та оцінки їх ефективності; обґрунтувати умови формування інноваційного партнерства і його види; обґрунтувати необхідність розвитку інтрапартнерства в інноваційному підприємстві; використовувати методи і критерії оцінки інноваційних проектів; виявляти і якісно задовольняти потреби суспільства на нові продукти; визначати ціну на інноваційний продукт;

застосовувати сучасний інструментарій для вирішення завдань в галузі управління ризиками; використовувати методики оцінки ризиків; сформувати кластерну модель технологічного бізнесу.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Основи економічної теорії	
Економіка та організація виробництва програмних продуктів	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
9	90/3	32	58	16	16	-		1	+	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 36% (%):

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ПР, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Базові засади інноваційного підприємництва				
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 1. Сутність інноваційного підприємництва 1. Сутність, зміст та класифікація інновацій. 2. Позитивний суспільний ефект та функції інновацій. 3. Зміст, ознаки та критерії інноваційного розвитку. 4. Еволюція моделей інноваційного процесу.	
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 2. Мале інноваційне підприємництво та венчурне підприємництво 1. Мале інноваційне підприємництво 2. Поняття венчурного підприємництва.	
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 3. Інвестиції в інноваційному підприємстві 1. Джерела та механізми фінансування інноваційно-інвестиційних проектів. 2. Послідовність дій з формування та оптимізації складу інвестицій для фінансування інновацій. 3. Оптимальність структури джерел інвестиційних ресурсів для одержувача інвестицій та інвестора.	
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 4. Інфраструктура інноваційного підприємства 1. Напрями розвитку ринкових можливостей підприємства 2. Типи ринкових стратегій функціонування та розвитку економічного суб'єкта 3. Альтернативний вибір варіантів розвитку ринкових можливостей. 4. Особливості інноваційних стратегій великих, середніх та малих фірм.	
Змістовий модуль 2. Управління інноваційним підприємством				
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 5. Інноваційне партнерство та інтрапартнерство 1. Сутність, етапи та принципова схема вибору напрямків інноваційного	

			партнерства. 2. Особливості управління вибором напрямків інноваційного розвитку. 3. Модель вибору напрямків інноваційного розвитку.	
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 6. Маркетинг інновацій у сфері підприємництва 1. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. 2. Дифузія інновацій 3. Характеристика засобів просування різних видів товарних інновацій.	
	Л ПР СР	2 2 7	Тема 7. Ризики в інноваційному підприємстві 1. Інноваційні ризики: поняття, причини та види. 2. Методи оцінювання ризиковості інноваційного проекту. 3. Цілі та методи управління ризиками в інноваційній діяльності.	
	Л ПР СР	2 2 9	Тема 8. Кластерна модель в інноваційному підприємстві 1. Сутність кластерної моделі в інноваційному підприємстві. 2. Формування кластерної моделі.	
Разом (годин)		90		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять	10
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	28
5	Інші види самостійної роботи	10
	Разом	58

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов широкого відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-

логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача. Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або лабораторні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5-6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі.

Практичні заняття (з елементами семінарської дискусії) дозволяють формувати у студентів навички особистого експериментального дослідження фізичних процесів що відбуваються під час роботи компонентів операційної системи, проводити аналіз умов її функціонування, а також розробляти нові елементи та системні компоненти відповідно до вимог, що пред'являються до них, узагальнювати отримані результати, формулювати висновки та думки, вести подальший обмін думками та поглядами з іншими учасниками щодо отриманих результатів досліджень з даної теми, а також розвивають творче мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вчать об'єктивно оцінювати результати і пропозиції опонентів, критично підходити до власних результатів та поглядів.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій. Наприклад, при проведенні лабораторного заняття за темою "Дослідження організації пам'яті в захищеному режимі" слід поділити аудиторію на групи, кожній з яких дати завдання використовуючи різноманітні алгоритми розподілу пам'яті визначити ступінь ефективності використання фізичної пам'яті комп'ютера.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних

конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись у таких формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних занять.
2. Проведення проміжного контролю.
3. Проведення модульного контролю.

Загальна модульна оцінка складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час лабораторних занять та оцінки за виконання модульної контрольної роботи.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне модульних оцінок.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання проміжного контролю;
- 3) виконання модульного контрольного завдання.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях

Оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх п'яти зазначених критеріїв.

Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються такі критерії оцінювання:

- оцінка "відмінно" (12 – 10 балів) – виставляється у випадку, якщо студент правильно відповів на 24 – 20 тестових запитань;
- оцінка "дуже добре" (9 балів) – 19 – 18 правильних відповідей;
- оцінка "добре" (8 – 7 балів) – 17 – 14 правильних відповідей;
- оцінка "задовільно" (6 балів) – 13 – 12 правильних відповідей;
- оцінка "достатньо" (5 – 4 балів) – 11 – 8 правильних відповідей;
- оцінка "незадовільно" (3 бали) – 7 – 6 правильних відповідей;
- оцінка "незадовільно" (2 – 1 бали) – 5 – 0 правильних відповідей.

Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1 – Розподіл балів

	Поточний контроль			Семестровий контроль	Всього за семестр
	КР	пр	ІНДЗ		
Підсумкові бали	85			15	100
Макс. проміжні бали	25	5	30		
Кільк. од. обліку у семестрі	1	5	1		

Макс. проміжних балів, всього	25	25	35		100
Коеф.. перерахунку	1				
Макс. кільк. підсумкових балів	25	25	35	15	100

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Горфинкель В. Я. Инновационное предпринимательство: учебник и практикум для бакалаврата и магистратуры / В. Я. Горфинкель, Т. Г. Попадюк; под ред. В. Я. Горфинкеля, Т. Г. Попадюк. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 523 с. – (Бакалавр и магистр. Академический курс).
2. Горфинкель В. Я. Инновационное предпринимательство: учебник для вузов / под ред. В.Я. Горфинкеля, Т.Г. Попадюк. – М: Издательство Юрайт, 2013. – 523 с. – Серия: Бакалавр. Углубленный курс
3. Петухова О. М. Інвестування [текст] навч. посіб. / О. М. Петухова. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 336 с.
4. Левченко Ю. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / Ю. Г. Левченко. – К. : Кондор, 2015. – 448 с.

Допоміжна література

5. Шкарлет С.М. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. / С. М. Шкарлет, В. П. Ільчук ; Черніг. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – 307 с.
6. Баранчеев В.П. Маркетинг инноваций (радикальные и «подрывные»

инновации - хайтек-маркетинг): Учебник / В.П. Баранчев. – М.: ООО фирма «Благовест-В», 2007 г. – 232 с.

7. Зянько В.В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку. Монографія / В.В. Зянько. – Вінниця: УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2008. – 397 с.

8. Стельмащук А.М. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник. / А.М. Стельмащук. – Тернопіль: ТАНГ, 2000. – 315 с.

9. Jürgen Hauschildt, Sören Salomo (2011), Innovationsmanagement, Vahlen, 410 pp.

10. Amabile, T. (2006) 'How to kill creativity', in Henry, J. Creative Management and Development, 3rd Edition, London, Sage.

11. Kirton, M. (2003) Adaption-Innovation in the Context of Diversity and Change, Hove, Routledge.

David Horth, Center for Creative Leadership and Dan Buchner, Continuum (2014) Innovation Leadership How to use innovation to lead effectively, work collaboratively, and drive results